

fanique spectaculis interesse, sese sine clypeo venenatis obijcere telis inimicorum salutis noxae, ac sine armis sese projicere, ubi confestim sunt hostium subsidia. Quod sanctissimo cuique periculum est, jam tale esse desinit, ex quo vita parum Christiana ducitur. Idem.

Quidquid illecebrarum moles habet, quidquid suavitatis ars potest conferre mixto musicarum vocum, fidiumque concentui, omnia ad animam molliendam movendamque impenduntur; itaque tantum ad sensus ejusdem cientes minime requiritur. Magnifica decoratio oculos afficit; theatralia machinamenta allucinant mentem, fabularum nodi, ac solutiones eam faciunt, & hoc simul omnia in eam statim adducunt animam, ubi dolos minime metuat. In hac sentium omnium affectione, qui vel conciliati, vel captivati sunt, cum prope sit, ut cor ipsum captivetur, in scenam prodire videtur delectus actorum numerus, qui ea ornati sunt arte, quam ad imponendum humana excogitavit industria, & qui arte adiungunt, quidquid affectus, quem exprimant, illis inspirare possit. Cumque amor affectus ille sit, qui in theatris dominatur, facile intelligere est, quo tendant tenera illa fabulae, quae ibidem aguntur. Adolescentulae, quae honori sibi vertunt placere, & quae condute sunt, ut ad vivum expriment affectum: mortales, quibus non alia gloria est, quam in scena praeter ceteris micare, eum, quem expriment, inspirantes amorem: voces suaves, quae facile praecordia mulcent, misse teneris verbis, ac verbis arte mira ad amorem cindendum concinnatis: mira haec dispositionum, rerumque congeries, quarum vel minima scorsim gravis est tentatio, ex mundi amatorium sententia non aliud erit, quam nuda canore, quam innocens, licitumque solatio. Idem.

Fideles, qui tabulas servat, aut simulacra eo corporis habitus, qui pudori, & innocentiae funestus est, vel qui in illa oculos curiosos conicit, nonne vereri debet, ne oculi sui sese illis proficiant objecti, quibus allucinant, & ne eo hujusmodi impressiones sequatur: Inscias ibit, saltem esse peccati occasionem illas servare? Nonne temeritas est credere, se ignem sine ferentem non confagratum, atque virus epotatum veneno minime interitum? Verum, inquit, hujusmodi inagibus te nequaquam affici; hoc vix crediderim, si iudicium ferre vulerim ex tot aliorum experientia, qui ingenue eos confitentur effectus, quos ipsi experti sunt, & ex cognitione humana infirmitatis, quae summa profecto est, atque ex ea ratione, quam cum corruptione injuriam habent objecta. Verum esto, naturalis stupor te hucusque protulerit; quid de futuro spondere potes? Num laet, quot mutationes in homine interiori, non fecit ac in corpore orientur; post summam aequoris malaciam faere temperat, eos, qui quoddam tempore nulla se affici poterunt, alio prorsus oppositum experti? Illi ipsi, qui gravissimis non cessare oppugnantibus, deinde levibus istibus prosteruntur. Deus juxta iudicio nonnumquam permittit, ut qui per superbiae propriis viribus confidunt, inter insidias gravissimas lapsibus conterantur, ut dicant mortales in semet presumentiam non esse. Verum esto etiam, te ingenium, indoles, temperamentum, etas extra quaedam infirmitatum jactum constituant; quid de aliis spondere potes? Sperare potest futurum, ut quicumque tabulas tuas inspexerint amici, domestici, hospites aequae invalere sint? *Auctor Anonymus.*

Poenitentiae efficacia in eo posita est, ut strenue occasionem relinquit de peccato victoriam relaturus, non autem victoriam de peccato reportare velis permanens in occasione. . . . At ecce, o Fideles, quo motus remisso vos adducit. Confessarius tamquam difficilis, auctoritate damnatur, atque relinquitur, cum munere suo fideliter fungens absolutionis gratiam differt illis, qui occasiones relinquire detestant. At quandam illam differet? Et quod apertius habe-

re potest argumentum pravae affectionis, qua aliquis ad Poenitentiae Sacramentum accedit, quam cognoscere illum certum consilii sui semper redire velle ad eadem societates, eademque repetere loca, ubi toties illius innocentia naufragium passa est; Si unquam potest, & debet uti ea, quam accepit, potestate ligandi conscientiam, nonne hoc praesertim est tempus? Videt, & ipsi videtis horribilem tot recidivarum seriem universae profectum ex occasione, quam illi indignitatis, & a qua vos deterere non potest. Si ille coniveret, & quavis invisus hic adversaretur obnox, absolutionem vobis impertiret, tantum abellet, quod ignaviam hanc illius probaretis indulgentiam, ut immo scandalum inde perciperetis, vel saltem percipere deberetis; & ipsa, qui mysteriorum Dei dispensator est, eorundem fieret dissipator. P. Bourdaloue in variis Sermonibus, *Adventu secundo Sermon de Poenitentia.*

At enim vobis integrum non est, has occasiones relinquire. Ego vero inquit, illas holderna etiam die sine mora relinqueretis, si illinc temporalis fortuna vestra profectus penderet, & si hoc pacto hoc illudve negotium, quod nihil vobis antiquius est, voto succederet. Occasiones, haec, additis, sunt vincula, quae nonnulli pascunt, hoc est cum scandalo potestis intrinseque: ego autem respondeo; magnum immo scandalum esse: quod non intrinseque a vobis, & scandalum pro scandalo, si verum esset eo rem esse perditam, status fore flutare scandalum pati, quo peccatum auferretur, & anima vestra servaretur quam mortale scandalum, quod vos perdit, & quod est peccati ipsius corollarium. Verum ne Deus hac in occasione tebitur, & in ipso confido. Reprobata haec est conscientia, S. Chrysostramus inquit, quae eo tendit, ut tentet Deum, & sicut hominis impoenitentiam, contumeliosa Deo conscientia, quae peccatorem magis indurat. O Deus, cur non semper haec tanditur incus; cur non aeternum haec veritas praedicatur? Ille enim orbis christiani conversio, reformatio, sanctificatio pendet. Quocumque sit, ne admodum in vestra conditatis poenitentia, & quantumvis alioquin servens videatur, inane exitum, nisi non materiam solum, causamque peccati, verum etiam quidquid peccato occasionem praebet, & vos in relapsu periculum potest adducere procul amoveritis. Idem.

Scite animadvertit, S. Petrus Chrysostramus serm. 16, non extremam Damonis artem ad auferendam animam innocentem esse; illam videlicet tentare occasio-nibus, quibus eandem alluciat. Novit e. g. a te amari divitias; ecce, inquit ille, hanc hereditatem, qua tibi acciderit proportio; ecce domum hanc, qua tibi esset percommoda; Divitias ostendit, ut avaritiam irritet. Tuam agnoscat indolentem, & videt te prodeundi cupidum? Te societatis implicat, ubi homines magnificis indutos vestibus intuens, consilium capis eundem luxum imitari: Ut inferas superbiae superbiae, & te statim in iras exardescere, ubi aliquod incidit verbum, quo te lesum putas? Opportune eam componit occasionem, ubi eos invenis, qui displicent tibi; vicissim mutuis certatis contumelias; & jam nihil nisi jurgia, imprecationes, blasphemias evomunt. Ex *Morali Dictionario sermone de hujus argumenti.*

Post haec congeri mitior, Fideles, de justa severitate, qua erga vos in facto poenitentiae tribunali utitur, cum peccatum vestrum dimittere absummas, quotiescumque vos ab occasione recedere detestatis. Tunc ad pedes nostras provelat aggressus quidem promissiones adertis; sed vobis non credimus, neque tamquam veros poenitentes vos recipere possumus. Quare? quia actu voluit recenti criminis, & obligatis ab occasione nolentes recedere. Deus enim prohibet, ne ibi immerito, idque damnationis aeternae proposita poena, & praesertim vobis, qui frequentis experientia didicistis, quam sit periculosa vobis occasio. P. Groussin in *Adventu Sermonis hujus argumenti.*

Isaac excu- siones que adferunt, ut relinquantur occasio.

Demon deit- obmittit occasio- nem peccatorum, in qua nos pro- nos cognoscit.

Neganda ista est absolutio, qui occasio- nem relinque- re noluit.

O F F I C I A

Et quid quemque deceat in mundo, ac statu suo. Consensus officiorum urbanae vita cum religionis officiis.

M O N I T U M

Undas, quod nemo unus ignorat, tribus variis in sensibus desumi potest, quorum singuli eorundem praebere possunt concionatoribus argumenta sermonum. Hoc nomine intelligitur aliquando civitatis hominum in variis status, munera, & conditiones distinctorum seclerum, ubi non desunt officia quaedam, a Christiano ad hoc, vel illud vita genus vocato non negligenda. Nonnumquam mundi vocabulo mundi vanitas, bonorum, honorum, & voluptatum hujus mundi, quo rancore conquiruntur, inconstantia, & fragilitas significatur. Demum vero hac voce ungo hic mundus nequam intelligitur, qui merito filii Dei in se maledicta convertit; illi videlicet, qui nefaria mundi placida Evangelicis praeceptis, divinisque legibus opposita sequuntur. Verum cum nimis vastum fuisset argumentum ea omnia sub uno titulo completi, qua de mundo in triplici hac significatione sumpta Evangelicis praeceptis, in loco de civili tantum mundo loquar, cuius officia, tantum abest, quod sua religionis officia opposita, ut horum partem constituant, simulque honestum hominem secundum mundum ipsum, hominumque probum, virtutibusque praedictum secundum Deum faciant.

Argumentum hic veteres Concionatores ignorarent, quamvis quampures libri agant de eorum, qui in mundo vitam, officio, omnesque ibi sanctam, christianam, & ab omni saeculi corruptione immunes vitam duci posse fateantur. Verum opinor, si minus argumentum hoc hactenus commune factum sit, paucis tamen utilitate cedere; namque praeterquam quod ibi offenditur, posse unumquemque eo in statu salvari, in quo illum Providentia constituit, offenditur quoque, posse ibi summo tenere gradum, suaque servare bona, domus sui splendori consistere, quin Dei leges infingant, & Christiani desit officii.

Hac tamen in re cavendum est diligentissime, ne nimis mundi hujus decore, officisque tribuatur ab illis, qui Deum simul, & mundum conciliare voluerint, quasi duobus simul Dominis aliquis servire possit: quod facile evitari potest, offendendo, quin Evangelicis praecepta infringantur, posse reddi Casari, qua Caesaris sunt: & quae illi reddere nos ipsa jubet religio: quae aliquid immunitur eorum, qua Deo debentur.

P A R A G R A P H U S P R I M U S

Multiplex Concionum hujus Argumenti Synopsis.

Nil in Scripturis toties repetitum, adeoque solide probatum occurrit, quam fuga, & separatio ab hoc mundo; haec prima est cogitatio, quam inspirat Deus illis, qui sincere volunt converti, & quemadmodum in christiana religione hic primus est actus, mundi pompis, & vanitatibus abrenunciare, ita hic primus quoque gradus est a peccatoribus actum statum vitam ingressurus efficiendus, latam relinquere viam, quae ducit ad interitum, videlicet placita mundi, quem Dominus reprobovit. Verum cum hoc fecerit a mundo praecipuum non cogit illic proflus egressi, bona illius abdicare, & omne cum illo commercium abruptare: dicendum est non deesse honestum, urbanumque mundum, ubi manere licet, & ubi christiano viro digna vita duci potest, quocumque in statu, & quacumque in vita conditione te providentia Dei collocaverit. Tres rationes hoc probant, simulque trifariam totum sermonem partientur.

Prima est, Christianismum nullam habere cum statu, & professione nostra oppositionem, ubi non recedat ab ordine providentia, quae vel nos in illis constituit, vel nos ad illa evocavit. Cum enim providentia omnes conditiones pro civilis societatis bono partita fuerit, sibimetipsi adversari non potest, volenti singulari statibus, & conditionibus suas esse gratias, subsidia, immo etiam commoda, ut in illis quilibet fiat, ac Domino serviat, qui in aliis non inventiuntur. Hoc probari potest facili inductione eorum, quos Dei filius iussit secundum Evangelicis praecepta vivere, & exemplo plurimorum Sanctorum, qui eadem munera, arteque exercebant. Si igitur status, atque conditio nostra nullam habet christianam sanctitatis, severissimique Evangelicis legibus oppositionem, quis in dubium revocare potest, utrum salvari possimus, ac simul obire officia, quae & christianum, & honestum secundum mundum hominem decent?

Ratio altera est, quod quocumque adit major in hoc, quam in alio statu, salutem consequendi difficultas, impossibilitas, quam nonnulli causantur, in suo christianam vitam ducendi, & sese sanctificandi, chimerica est, atque praetextus, in suis secleribus perseverant; proficitur enim ex eorum flagitiis, quae ipsi relinquerent, & ab effectibus, quos compefere nolunt, non autem ex ipsorum munere, & conditione; quae immo et contra illos a vitiis, atque libidine avertit, eisque sexcentas suppeditat occasiones christianas, urbanasque virtutes exercendi.

Tertia est, quod cum a Deo ad hunc statum, & hanc vocationem appellati sumus, dicere possumus, sanctitatem, atque perfectionem, quam a nobis ille requirit, hanc esse, quod ad propriam statum, & vocationis ejusdem perfectionem pervenimus; videlicet quod sumus iudices integerim, ecclesiastici numeri nostro addiditimus, mercatores in nostris negotiis fideles. Quidquid autem prohibet quominus nostris hinc in statu perfungamur officiis sub devotionis praetextu, vel alio quopiam colore, mera illusio est.

Offendere, posse nos a mundo separatos esse, quin res ipsa illum deseramus, & quin statum, munus, conditionemque mutemus; ab illius vitiis, placitisque perniciosis, & periculis peccandi, quae passim in mundo inveniuntur, abhorrentes.

2. Possit nos mundi hujus officia, quibus status, & conditio nostra nos subjiciunt, obire, quin aliquid eorum praetermittamus, quae Deo, religioni, & proximorum edificationi debemus.

3. Insignes in mundo exerceri posse virtutes, quia illius vitiis inquinemur, ac nolmes ibi sanctificare, licet tot illic inveniatur obices, qui virtutis praxim efficiunt difficiliorum.

Offendere possumus, Christianos inexcusabiles esse, si quocumque in statu illos Providentia collocaverit, non vivunt tamquam veri Christiani nec se ibi sanctificare contendunt.

1. Quia omnes habent cognitiones, quae sunt ad bene vivendum necessariae, neque minus callent virtutes, & Christiana religionis instituta, quam sui status, suaque conditionis officia.

2. Quia ad id gratia illis non desunt, & Deus qui eos ad hunc statum vocavit, simul etiam suppeditavit auxilia, quibus munere suo valeant defungi, quin vel minimum saluti ipsorum detrimentum afferatur. In hoc enim naturalem, ac supernaturalem providentiam suam in christiano, urbanoque mundo manifestat.

3. Quia pro utriusque generis officiis plurima habent exteriora subsidia, exempla ejusdem conditionis mortalium, occasiones bene operandi, ad propria sui opera bona exercendi.

1. Christiana religionis, quam sumus amplexi, professio, cuius officia, & munera aliis quibuscumque rebus a nobis sunt praefrendenda, nobis minime interdicit negotia seu publica, seu domestica, artes, magistratus, munera, quae pro urbana societatis commodo instituta sunt; sed et contra efficit, ut illa fideliter exercentur ab aequiores causis, sineque christianis.